

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Milady Tomkové a soudců JUDr. Bohuslava Hnízdila a JUDr. Brigity Chrástilové v právní věci **žalobce: M., a. s.**, zastoupen Mgr. Radkem Pokorným, advokátem, se sídlem Praha 1, Karolíny Světlé 301/8, proti **žalovanému: Ministerstvo financí**, se sídlem Praha 1, Letenská 15, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 7. 2001, č. j. 16/47099/2001/891,

takto:

I. Rozhodnutí žalovaného č. j. 16/47099/2001/891 ze dne 9. 7. 2001 **se zrušuje** pro nezákonnost a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.

II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci, k rukám jeho právního zástupce, na nákladech řízení částku 4650 Kč, a to do třiceti dnů od právní moci rozhodnutí.

Odůvodnění:

Žalobou podanou v zákonné lhůtě u Vrchního soudu v Praze se žalobce (v době jejího podání podnikající pod obchodní firmou „J. m., a. s.“) domáhá zrušení rozhodnutí žalovaného č. j. 16/47099/2001/891 ze dne 9. 7. 2001, kterým bylo rozhodnuto o žalobcově odvolání proti předchozímu rozhodnutí Finančního ředitelství v Českých Budějovicích č. j. 3391/01 - 2700/10 ze dne 23. 4. 2001, kterým byla žalobci uložena pokuta za porušení cenových předpisů ve výši 12 713 137 Kč. Žalovaný o tomto odvolání rozhodl tak, že jej odmítl a napadené rozhodnutí potvrdil.

Žalobce namítá nezákonnost napadeného rozhodnutí žalovaného, neboť ten dle jeho názoru vycházel v rozporu s § 5 odst. 4 a § 15 odst. 2 písm. a) zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o cenách“), a s částí I. oddílu C výměru žalovaného č. 01/98, kterým se vydává seznam zboží s regulovanými cenami, z právního názoru, že z formulace cenových pravidel vyplývá, že pokud u mléka při konkrétním odběru není zjištěno, že nesplňuje parametry stanovené normou, je takové mléko třeba považovat za mléko normě vyhovující; přitom to má dle žalovaného platit i v případech, kdy hodnocení znaků kvality mléka probíhá namátkově, jak stanoví smlouva, jíž měl žalobce se svými dodavateli mléka uzavřenou. Žalovaný tedy dle názoru žalobce použil nesprávně extenzivního výkladu cenových předpisů. Tyto předpisy totiž dle žalobce stanovily pouze minimální cenu za mléko určité kvality, ale nikoli způsob, jakým má být kvalita v dodavatelsko-odběratelských vztazích hodnocena. Žalovaný tak svým výkladem vylučuje možnost namátkového hodnocení kvality mléka, k jejímuž vyloučení právní předpisy neposkytují oporu. Domněnka použitá žalovaným, podle níž se mléko považuje za vyhovující, i když u něj nebyla provedena kontrola kvality, je navíc dle žalobce v rozporu s obecnou povinností žalovaného zjistit přesně a úplně skutečný stav věci. Právě o tuto domněnku žalovaný opřel závěr o tom, že žalobce cenové předpisy porušil. Z toho pak žalobce dovozuje i nesprávné stanovení jeho údajného neoprávněného majetkového prospěchu pro určení výše pokuty. Ten se vyčíslí podle § 8 odst. 2 vyhlášky č. 580/1990 Sb., kterou se provádí zákon o cenách, jako rozdíl mezi souhrnem cen, které měly být minimálně účtovány, a souhrnem cen skutečně zaplacených. Musí se tak jednat o částky vyčíslitelné a objektivně ověřitelné, a nikoli o částky hypotetické.

Ze shora uvedených důvodů žalobce navrhuje, aby napadené rozhodnutí žalovaného bylo zrušeno a věc mu vrácena k dalšímu řízení.

Žalobce rovněž navrhl odklad vykonatelnosti napadeného rozhodnutí žalovaného. O tomto návrhu rozhodl ještě dle právní úpravy účinné do 31. 12. 2002 Vrchní soud v Praze usnesením č. j. 6A 81/2001 – 22 ze dne 5. 10. 2001 tak, že vykonatelnost napadeného rozhodnutí žalovaného odložil.

Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě setrval na svém závěru, podle něhož žalobce jemu vytýkaným jednáním cenové předpisy porušil, přitom žalobcovy námitky odmítl. Podle žalovaného regulaci minimální cenou nepodléhá mléko, u kterého bylo pozitivně zjištěno, že normou stanovené parametry nemá. Takové zjišťování je prováděno dle žalovaného dvakrát až třikrát měsíčně. Ostatní dodávané mléko v ostatních dnech, kdy rozbor nebyl prováděn, považuje žalovaný za mléko, které odpovídá normě. Žalovaný vychází z toho, že smluvní obchodní vztahy mezi žalobcem a jeho dodavateli mléka jsou založeny na dodávkách takového mléka, které normě odpovídá. Proto takové mléko, které bylo dodáváno ve dnech, kdy jeho rozbor nebyl prováděn, bylo mlékem, které normě odpovídalo. Podle žalovaného není možno z cenových předpisů dovodit, že by bylo možné hodnotit výsledky prověřování kvality mléka na základě průměrů s výjimkou znaků, u kterých je takový postup určen normou; takové průměrování je však připuštěno pouze v případě mikroorganismů a somatických buněk. Z téhož důvodu žalovaný odmítá i žalobcovu námitku do výše vyčísleného majetkového prospěchu.

Žalovaný na základě těchto skutečností navrhuje, aby žaloba byla zamítnuta.

V replice podané k vyjádření žalovaného setrval žalobce na svých námitkách obsažených v žalobě.

Pokud jde o příslušnost soudů k rozhodování v této věci, žaloba byla podána k Vrchnímu soudu v Praze podle právního stavu účinného do 31. 12. 2002. Dnem 1. 1. 2003 nabyl účinnosti zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále „s. ř. s.“), jímž se mimo jiné řídí postup soudů, účastníků řízení a dalších osob ve správním soudnictví. Podle tohoto zákona se postupuje i ve věcech správního soudnictví, v nichž byla podána žaloba podle části páté hlavy druhé občanského soudního řádu, o níž soud nerozhodl do 31. 12. 2002. V souladu s ustanovením § 132 s. ř. s. tak tuto právní věc, v níž byla do 31. 12. 2002 dána věcná příslušnost Vrchního soudu v Praze, převzal a v řízení o ní pokračoval Nejvyšší správní soud, který ji podle § 130 odst. 1 s. ř. s. dokončil podle ustanovení části třetí hlavy druhé dílu prvního s. ř. s., a to bez nařízení jednání, neboť s takovým postupem soudu podle § 51 s. ř. s. nevyjádřil žádný z účastníků řízení svůj nesouhlas.

Z obsahu správního spisu Nejvyšší správní soud zejména zjistil, že správní orgán I. stupně, jímž bylo Finanční ředitelství v Českých Budějovicích, prováděl v období od září 1999 do července 2000 u žalobce cenovou kontrolu, zda v letech 1998 a 1999 dodržoval úředně stanovené minimální ceny při nákupu syrového kravského mléka. Na základě výsledku této kontroly dospěl správní orgán I. stupně k závěru, že žalobce ve zkoumaném období porušil § 15 odst. 2 písm. a) zákona o cenách, a to tím, že kupoval syrové kravské mléko za ceny nižší než minimální podle § 5 odst. 4 téhož zákona stanovené rozhodnutím žalovaného – výměrem č. 01/98 a č. 01/99 ve znění č. 05/99. Správní orgán zjistil, že žalobce měl v kupních smlouvách uzavíraných s prodávajícími dohodnutou kupní cenu tak, že tato cena bude vždy vycházet ze základní minimální ceny stanovené pro I. třídu jakosti při obsahu tuku 36 g/l a bílkovin 3,2 % hmotnostních s tím, že příplatky a srážky uplatnění k základní ceně budou dohodnuty v dodatcích ke kupní smlouvě. Srážky za nedodržení obsahu tuku, obsahu bílkovin, kyselosti, obsahu inhibičních látek, psychotrofních organismů, termorezistentních organismů, koliformních bakterií, sporotvorných anaerobních bakterií a kysací schopnosti, jež byly stanoveny normou ČSN 570529, byly uplatňovány vždy z dodávky mléka uskutečněné za celý kalendářní měsíc. Zjistil-li žalobce nedodržení některého ze stanovených znaků byť jen u jedné denní dodávky realizované v příslušném kalendářním měsíci, byla sjednaná srážka uplatněna na celou příslušnou měsíční dodávku, a to i tehdy, pokud ostatní dodávky stanoveným požadavkům vyhovovaly. Veškeré dodávky uskutečněné v takovém kalendářním měsíci tak byly považovány za dodávky, na které se úředně stanovená minimální cena nevztahovala. Správní orgán z toho dovodil, že žalobce uplatnil srážku z ceny i v případě mléka, u kterého bylo na základě odebraných vzorků prokázáno dodržení podmínky tučnosti, minimálního obsahu bílkovin, stanoveného rozsahu kyselosti, negativního obsahu inhibičních látek, stanoveného počtu psychotrofních a termorezistentních organismů, stanoveného rozsahu koliformních a sporotvorných anaerobních bakterií a stanovené kysací schopnosti. Správní orgán rovněž dovodil neoprávněné snížení ceny na základě množstevní srážky, dopravní srážky a srážky za nedodržení smyslových znaků. Jelikož dle cenových předpisů je možno kupovat mléko za cenu nižší než stanovenou minimální pouze v případě takové dodávky, která podmínky, za nichž platí stanovená minimální cena, nesplňuje, vyčíslil pak správní orgán I. stupně neoprávněný majetkový prospěch žalobce; učinil tak v případech jednotlivých parametrů vždy podle pravidla, že objem mléka v daném měsíci, pro který minimální cena neplatí, je součtem množství mléka, pro které bylo zjištěno nedodržení stanovených parametrů, a množství mléka nakoupeného žalobcem v dalších dnech až do následujícího odběru, kterým bylo prokázáno dodržení stanovených parametrů. Pokud jde o vypočtení žalobcova neoprávněného majetkového prospěchu za uplatňování množstevní srážky při průměrné měsíční dodávce z jednoho místa, za náhradu dopravních nákladů a nedodržení smyslových znaků, tyto srážky byly dle správního orgánu I. stupně uplatňovány

zcela neoprávněně a jim se tak rovnal neoprávněný majetkový prospěch žalobce. Posléze správní orgán I. stupně tento svůj závěr korigoval; takto zjištěná částka byla s ohledem na délku kontrolovaného období podle § 17 odst. 4 zákona o cenách snížena o částku odpovídající období od ledna 1998 do května 1998. Správní orgán I. stupně tedy dne 23. 4. 2001 vydal rozhodnutí č. j. 3391/01 - 2700/10, kterým žalobci za porušení § 15 odst. 2 písm. a) zákona o cenách udělil pokutu ve výši 12 713 137 Kč. Toto rozhodnutí napadl žalobce odvoláním, které v zásadě odůvodnil týmiž námitkami, o které nyní opírá svoji žalobu; žalobce zejména namítal, že výklad správního orgánu I. stupně ohledně zjišťování podmínek pro uplatnění minimální ceny při nákupu mléka nemá oporu v právních předpisech. Žalovaný však nyní napadeným rozhodnutím žalobcovo odvolání zamítl a předchozí rozhodnutí správního orgánu I. stupně potvrdil. Své rozhodnutí odůvodnil tak, že srážky z minimální ceny lze obecně uplatňovat jen u mléka, které neodpovídá hlediskům stanoveným regulačním pravidlem pro mléko podléhající cenové regulaci, přitom postup správního orgánu I. stupně nebyl nesprávným. Naopak dle názoru žalovaného nezahrnul správní orgán I. stupně do vyčísleného majetkového prospěchu žalobce některé srážky, které do něj zahrnout mohl, a vycházel z hypotéz pro žalobce příznivějších. Toto rozhodnutí bylo žalobci doručeno dne 13. 7. 2001 a žalobcem bylo včas napadeno podle právní úpravy účinné do 31. 12. 2002 žalobou u soudu.

Nejvyšší správní soud tedy přezkoumal rozhodnutí žalovaného v rozsahu žalobcem uplatněných žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.

Podle § 5 odst. 4 zákona o cenách (ve znění účinném v době rozhodování žalovaného, tj. ve znění z. č. 141/2001 Sb.) minimální cenou je cena, kterou není přípustné snížit. Ustanovení § 15 odst. 2 písm. a) zákona o cenách stanoví, že kupující poruší cenové předpisy, jestliže kupuje za cenu nižší než minimální nebo pevnou úředně stanovenou cenu podle § 5 téhož zákona, nejde-li o koupi ve lhůtě uvedené v § 7 odst. 1 téhož zákona. Ustanovení § 17 odst. 1 zákona o cenách pak stanoví, že pokud cenové kontrolní orgány zjistí, že došlo k porušení cenových předpisů podle § 15, uloží prodávajícímu nebo kupujícímu pokutu ve výši neoprávněně získaného majetkového prospěchu za období, v němž byl získán, nejdéle však za tři roky zpět ode dne zjištění (písm. a/), nebo do výše 1 000 000 Kč, nelze-li neoprávněně získaný majetkový prospěch vyčíslit, nebo jestliže neoprávněně získaný majetkový prospěch nevznikl (písm. b/). Vyhláška č. 580/1990 Sb., kterou se provádí zákon o cenách, pak v § 8 odst. 2 stanoví, že neoprávněně získaný majetkový prospěch kupujícího se pro určení výše pokuty v případě uvedeném v § 15 odst. 2 písm. a) zákona o cenách vyčíslí jako rozdíl mezi souhrnem cen, které měly být minimálně účtovány podle rozhodnutí na základě § 5 odst. 3 a 4 zákona o cenách, nebo které by odpovídaly podmínkám regulace cen, a souhrnem cen skutečně zaplacených prodávajícímu. Podle odd. C položky 1 rozhodnutí žalovaného (cenového výměru) č. 01/98 je minimální cena stanovená pro nákup mléka kravského syrového I. jakostní třídy při 3,6 % tučnosti ČSN 57 0529 stanovena ve výši 7,50 Kč za 1 litr. Podle odd. C položky 1 rozhodnutí žalovaného (cenového výměru) č. 01/99 je pak za týchž kvalitativních podmínek tato cena stanovena ve výši 7,80 Kč za 1 litr. Výměrem č. 05/99 byly kvalitativní podmínky syrového kravského mléka vyplývající z výměru č. 01/99 s účinností od 1. 4. 1999 doplněny o minimální obsah bílkovin na hodnotu 32 g/l a cena stanovena ve výši 7,20 Kč za 1 litr, výměrem č. 06/99 byla pak s účinností od 15. 4. 1999 vypuštěna zvláštní kvalitativní podmínka minimálního obsahu bílkovin při zachování ceny stanovené výměrem č. 05/99 a následně pak výměrem č. 08/99 byla s účinností od 15. 7. 1999 stanovena cena 7,80 Kč za 1 litr. Takto stanovené ceny nezahrnovaly dopravní náklady. Jiné podmínky, a to zejména podmínky týkající se způsobu kontroly, zda mléko kritéria pro

uplatnění minimální ceny splňuje a regulace tak má být aplikována, z právních předpisů účinných v době cenové kontroly nevyplývaly.

Nejvyšší správní soud nejprve předesílá, že pro konstataci závěru, zda žalobce porušil cenové předpisy nákupem mléka za cenu nedosahující stanovené minimální ceny či nikoli, a tím i pro konstataci, zda se v tomto případě správního deliktu spočívajícího v porušení cenových předpisů dopustil či nikoli, nemůže být rozhodné, jakým způsobem si žalobce své dodavatelsko odběratelské vztahy upravil ve smlouvách, na základě kterých pak mléko od svých dodavatelů nakupoval. Takto uzavřené smlouvy totiž mohou mít dopad toliko do vzájemných obligačních práv žalobce a jeho dodavatelů, avšak toliko tam, kam nezasahuje legální regulace. Tyto smlouvy tedy mohou být uzavírány na základě principu smluvní volnosti, avšak nemohou obsahovat takové podmínky, které by byly v rozporu s těmi podmínkami vzájemného obchodu žalobce a jeho dodavatelů, které jsou pro ně závazné, neboť vyplývají z cenové regulace. To je ostatně základním smyslem cenové regulace. Nejvyšší správní soud i při vědomí toho, že cenová regulace, s níž měl žalobce dle žalovaného jednat v rozporu, se vztahuje k 1 litru dodaného mléka, aniž by přitom každý jednotlivý litr mohl být z hlediska splnění parametrů stanovených regulací také skutečně prověřen, tak dovozuje, že při posuzování této právní věci není jakéhokoli důvodu zkoumat vzájemná obchodní ujednání žalobce a jeho dodavatelů; zkoumání skutkového stavu je tedy třeba zaměřit výhradně na skutečnost, zda žalobce ve skutečnosti nakoupil mléko, a pokud ano, kdy se tak stalo a v jakém množství, a zda je měl v těchto konkrétních případech nakoupit za podmínek vyplývajících z cenové regulace. Pokud tak měl učinit, je následně nezbytné zkoumat, zda je skutečně nakoupil za takto stanovených podmínek. Pokud opřely správní orgány obou stupňů svá rozhodnutí o skutečnost, že žalobce mléko, které podléhalo regulaci, nakoupil za jiných než stanovených cenových podmínek, pak je třeba zabývat se tím, zda má toto jejich tvrzené zjištění oporu ve spisech a zda z tohoto zjištění byly vyvozeny správné právní závěry, a to jak ohledně naplnění skutkové podstaty správního deliktu, tak z hlediska sankce, jíž žalovaný napadeným rozhodnutím žalobci uložil.

Mezi žalobcem a žalovaným není sporu o tom, že žalobcovy celkové měsíční odběry mléka tvořily jak dodávky mléka, které splňovalo podmínky cenové regulace a mělo být tedy nakupováno za minimální cenu stanovenou žalovaným, tak dodávky mléka, které tyto podmínky nespĺňovalo a mohlo tak být nakupováno za podmínek, které cenová regulace neupravuje. Spornými nejsou ani údaje vyplývající z evidence odběrů, jež sloužila žalovanému jako podklad k odhalení tvrzeného porušení zákona ze strany žalobce. Spornou mezi oběma účastníky konečně není ani skutečnost, že žalobce na základě byt' jen jednoho měsíčního odběru, při němž bylo zjištěno nesplnění podmínek, při nichž měla být cenová regulace uplatněna, nastolil domněnku nesplnění těchto podmínek i ohledně všech ostatních odběrů uskutečněných v příslušném kalendářním měsíci. Mezi žalobcem a žalovaným je toliko spor o to, zda žalovaný mohl svůj závěr o žalobcově porušení pravidel cenové regulace opřít o domněnku splnění podmínek, při nichž měla být cenová regulace uplatněna, na všechny dodávky, u nichž nebyl pozitivně zjištěn opak, tj. ve skutečnosti o domněnku, která je ve vztahu k ujednání, jež si žalobce se svými dodavateli pro kvalitu mléka odebraného za celý kalendářní měsíc smluvil, ve vztahu kontradiktorním.

Při řešení této otázky, pro posouzení případu klíčové, musí Nejvyšší správní soud nutně vyjít již ze samotných zásad, na nichž je postaveno správní řízení, a zvláště pak oblast správního trestání. Jednou ze zásad, jejímž prizmatem je pak třeba interpretovat příslušná ustanovení jednotlivých právních předpisů, jimiž je takové řízení ovládáno, je zásada materiální pravdy. Jejím konkrétním výrazem je povinnost správního orgánu zjistit v rámci každé fáze správního

řízení přesně a úplně skutečný stav věci a k tomu si opatřit potřebné podklady pro rozhodnutí, jak vyplývá z § 32 odst. 1 správního řádu. Je-li správní řízení vedeno na principu inkvizičním, jehož podstata je založena na aktivní roli správního orgánu při shromažďování důkazů, o které jediné lze jeho rozhodnutí opřít, pak Nejvyššímu správnímu soudu nezbyvá, než odmítnout takový přístup žalovaného, při němž naplnění skutkové podstaty správního deliktu, jehož se měl žalobce dopustit, bylo opřeno zčásti o důkazy (žalobcem samým ostatně nezpochybňované), že jednotlivé dodávky tvořilo mléko, které kritériím regulace vyhovovalo, a zčásti toliko o domněnku splnění takových kritérií. Nevyplývá-li z dispozice právní normy, kterou žalovaný aplikoval, aprobez použití takové domněnky, ať již například ve formě striktně opačné, než kterou použil žalobce (tj. že lze výsledky jednoho odběru, při němž by bylo zjištěno splnění podmínek pro aplikaci cenové regulace, zobecnit na větší počet takových odběrů), nebo ve formě povinnosti kupujícího prokázat v jednotlivých případech nesplnění podmínek pro aplikaci cenové regulace (tj. domněnky odběrů splňujících kritéria regulace, neprokáže-li kupující správnímu orgánu opak), pak žalovanému nepřísluší zjištěný skutkový stav povyšovat o domněnky, jež ve spise oporu nemají, a o takový soubor podkladů pak opřít svůj závěr o porušení právní povinnosti žalobcem. Domněnku žalovaného, že mléko, které žalobce odebíral v období, kdy jeho parametry z pohledů splnění kritérií pro aplikaci cenové regulace nebyly zjišťovány, bylo mlékem, které tyto parametry splňovalo, nelze považovat za notorietu, která by jinak povahu vyvrátitelné domněnky měla, a bylo by tak možné z její existence a správnosti vycházet, pokud by nebyl prokázán opak. Za důkaz porušení právní povinnosti žalobcem tak za tohoto stavu mohou sloužit výhradně skutečnosti ověřitelné a skutkově doložitelné, které jsou však také fakticky ověřeny a doloženy. Břemeno v tomto směru přitom spočívá na žalovaném. Ten však v oblasti správního trestání za situace, kdy právní domněnku, jak výše rozvedeno, cenové předpisy nestanovily, použil tzv. skutkové domněnky („*praesumptiones hominis seu*“) jako poznatku o skutečnostech, které podle zkušenosti obecně získané lze považovat za pravdivé, není-li z tohoto pravidla prokázána výjimka, aniž by ji učinil předmětem dokazování. V takovém postupu Nejvyšší správní soud shledává nezákonnost. Vyložil-li si totiž žalovaný § 15 odst. 2 písm. a) zákona o cenách takovým způsobem, že z hlediska prokázání porušení pravidel cenové regulace může za absence právní domněnky téhož smyslu použít tuto skutkovou domněnku, aniž by skutečnosti v ní obsažené učinil předmětem svého dokazování, pak právní otázku, jež byla pro rozhodnutí věci klíčovou, posoudil nesprávně. Nesprávným posouzením právní otázky je totiž omyl správního orgánu při aplikaci právní normy na zjištěný skutkový stav, přitom o mylnou aplikaci právní normy se jedná nejen tehdy, pokud správní orgán na zjištěný skutkový stav použije jiný právní předpis, než který měl správně použít, nebo jinou právní normu (jiné konkrétní pravidlo) jinak správně použitého právní předpisu, než kterou měl za daného skutkového stavu správně použít, ale také tehdy, pokud správní orgán aplikuje sice správný právní předpis (správnou právní normu), ale dopustí se nesprávnosti při jejím výkladu. Právě posledně uvedeným způsobem postupoval žalovaný a jeho rozhodnutí tak nelze než shledat nezákonným.

Cenové podmínky jednotlivých odběrů mléka, jimiž měl žalobce pravidla vyplývající ze stanovené regulace porušit, žalovaný ve vztahu k naplnění skutkové podstaty obsažené v § 15 odst. 2 písm. a) zákona o cenách nijak nespecifikuje. Z rozhodnutí žalovaného zřetelně nevyplývá, jakými konkrétními odběry, tj. od jakého prodávajícího, kdy a v jakém rozsahu, se žalobce správního deliktu spočívajícího v nákupu za ceny nižší než minimální dopustil. To je specifikováno toliko ve vztahu k uložené pokutě, když žalovaný aplikoval pravidlo, podle něhož objem mléka v daném měsíci, na který se regulace nevztahovala, byl dán součtem množství mléka, pro které bylo zjištěno nedodržení stanovených parametrů, a množství mléka nakoupeného žalobcem v dalších dnech až do následujícího odběru, kterým

bylo prokázáno dodržení stanovených parametrů, přitom mléko dodané nad rámec těchto dodávek bylo považováno za mléko podmínky regulace splňující. I kdyby však tuto specifikaci žalovaného použitou při úvahách o výši neoprávněného majetkového prospěchu, jenž měl žalobce získat, Nejvyšší správní soud považoval za dostatečnou také ve vztahu k samotnému vymezení spáchaného správního deliktu, nelze přehlédnout, že tato specifikace je založena z podstatné míry na domněnkách, jež svoji oporu ve spisovém materiálu nenalézají. Tak závažný zásah do subjektivní sféry žalobce, jaký správní potrestání bezesporu představuje, nelze na takových domněnkách založit.

Nejvyšší správní soud tedy uzavírá, že žalovaný jím užitou právní kvalifikaci, jak ve vztahu k naplnění skutkové podstaty porušení cenového předpisu, jež bylo žalobci vytknuto, tak co do pokuty za takové protiprávní jednání, opřel o skutkový stav, který ve skutečnosti nezjišťoval, neboť jeho řádné zjištění substituoval skutkovou domněnkou, k jejímuž použití ovšem nebyl oprávněn. Vycházel-li žalovaný z právního názoru, že z takové skutkové domněnky vyjít může, aniž by skutečnosti v ní obsažené učinil předmětem svého dokazování, pak právní otázku splnění podmínek pro konstataci porušení § 15 odst. 2 písm. a) zákona o cenách posoudil nesprávně.

Ze shora uvedeného důvodu Nejvyšší správní soud napadené rozhodnutí žalovaného pro nezákonnost podle § 78 odst. 1 s. ř. s. zrušil a věc vrátil žalovanému podle § 78 odst. 4 s. ř. s. k dalšímu řízení.

Pro další řízení před žalovaným Nejvyšší správní soud nad rámec shora uvedeného dodává, že napadené rozhodnutí by jinak stěží mohlo obstát z hlediska splnění nároků na řádné odůvodnění výše pokuty. Z napadeného rozhodnutí, a dokonce ani z kontrolních protokolů, jež byly kontrolním orgánem pořízeny, nevyplývá, jakým způsobem správní orgány dospěly ke konkrétním údajům o objemu odběru mléka, jež mělo podléhat regulaci, které se staly základem pro výpočet údajně získaného neoprávněného majetkového prospěchu žalobce.

Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobci, který měl ve věci úspěch, bylo přiznáno právo na náhradu nákladů řízení v částce 4650 Kč - zaplacení soudního poplatku v částce 1000 Kč a odměna právnímu zástupci v částce 3650 Kč (odměna 3500 Kč podle § 11 vyhl. č. 484/2000 Sb. a náhrada hotových výdajů 2 x 75 Kč podle § 13 odst. 3 vyhl. č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů). Žalovanému právo na náhradu nákladů nenáleží.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. srpna 2004

JUDr. Milada Tomková
předsedkyně senátu